

vogelwerkgroep noordwest-achterhoek

Gierzwaluwen Lochem 1992 – 2015

Vanaf 1992 worden in Lochem jaarlijks gierzwaluwen geteld.
De tellingen vinden plaats op de 56 meter hoge toren van de
Gudulakerk in het centrum van Lochem.

Vanaf deze plek is er een onbeperkt uitzicht in alle windrichtingen.

Er zijn 4 telavonden per jaar.

Elke telavond zijn er 5 telrondes van elk 5 minuten.

Gedurende een telronde zijn er minimaal 4 tellers aanwezig die elk een kwart van het gebied tellen.

Door onderling contact tussen de tellers over de vliegbewegingen van de zwaluwen worden dubbeltellingen zoveel mogelijk vermeden.

telavonden:

1^e telling: tussen 16 mei en 1 juni

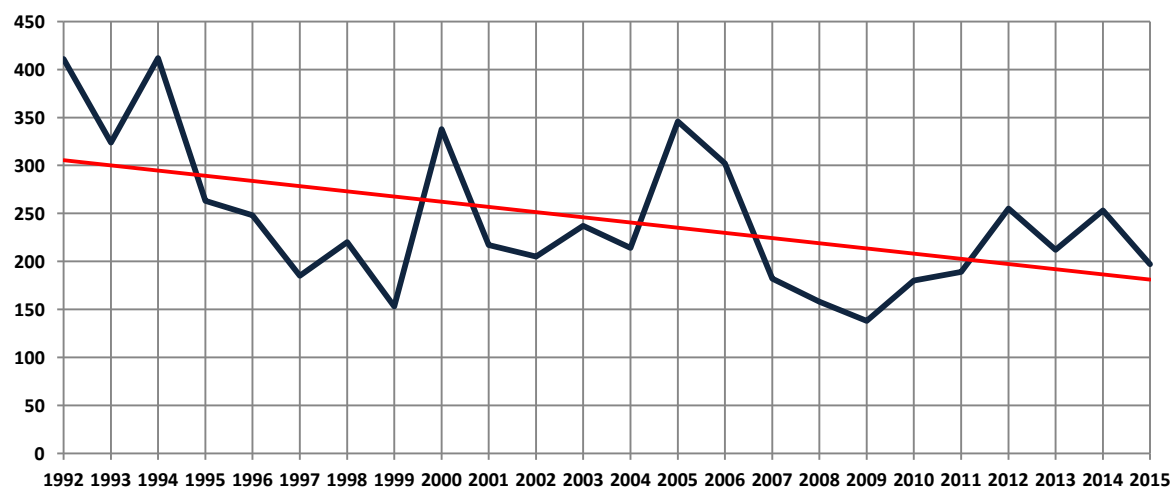
2^e telling: tussen 1 juni en 15 juni

3^e telling: tussen 15 juni en 29 juni

4^e telling: tussen 1 juli en 13 juli

Gierzwaluwen arriveren in golven in het broedgebied. Eind april de 1^e en 2^e golf (mannetjes) en begin mei de 3^e golf (vrouwtjes). In een 4^e golf van half mei tot half juni arriveren de jonge vogels die 2 jaren geleden geboren zijn en oudere vogels die geen nest of partner konden veroveren. Deze vogels zijn op zoek naar een partner of een nestplek. Vanaf ca. 10 juli vliegen de eerste jonge gierzwaluwen uit.

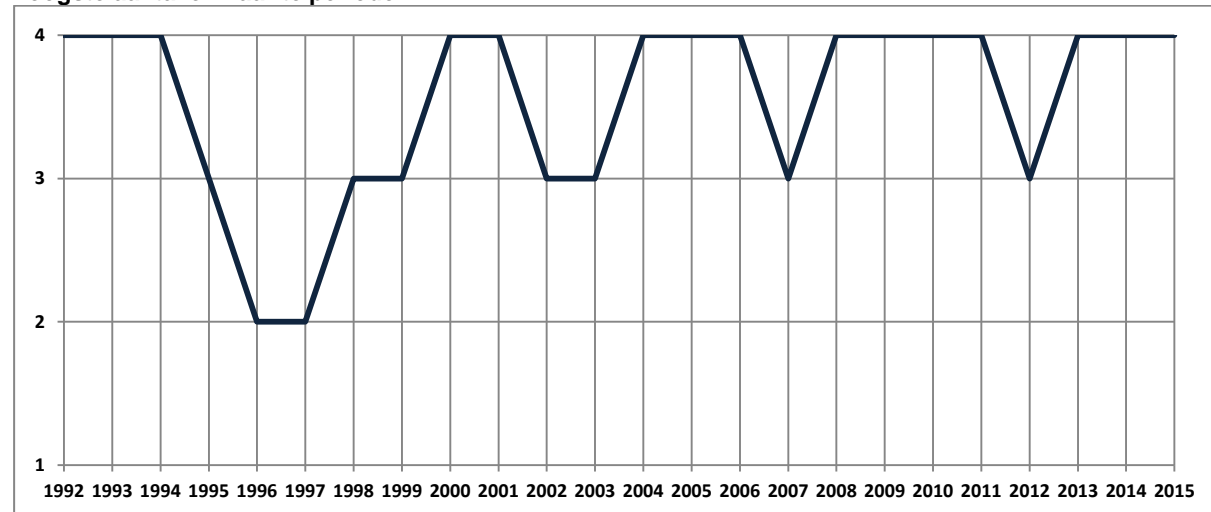
Hoogste aantal getelde vogels in 1 telronde .

Grafiek 1: Hoogste aantal getelde gierzwaluwen in 1 telronde van 4 telavonden in de periode 16 mei – 13 juli.
De hoogste aantallen worden voornamelijk gezien in de 3^e en 4^e telperiode (zie grafiek 2).
Het betreft dan zowel broedvogels als niet- broedvogels en jonge vogels van een eerder jaar.

2015 werd gekenmerkt door een koud en nat voorjaar waardoor er mogelijk sprake is van ondertelling.

Hoogste aantallen naar telperiode.

Grafiek 2: Hoogste aantallen gierzwaluwen naar telperiode.

De hoogste aantallen zijn slechts 2x gezien in de 2^e telperiode en verder alleen in de 3^e en 4^e telperiode.

Periode telavonden:

- 1 = 1^e telling: tussen 16 mei en 1 juni
- 2 = 2^e telling: tussen 1 juni en 15 juni
- 3 = 3^e telling: tussen 15 juni en 29 juni
- 4 = 4^e telling: tussen 1 juli en 13 juli

Het aantal waarnemingen wordt uiteraard beïnvloed door de weersomstandigheden, maar door op vier avonden te tellen ontstaat toch een redelijk betrouwbaar beeld. Grafiek 1 laat niet zo zeer exacte aantallen zien maar geeft een trend weer. En deze trend is negatief. De achteruitgang van gierzwaluwen sinds het begin van onze tellingen bedraagt ca. 25% tot 40%. De laatste jaren lijken de aantallen zich te stabiliseren hetgeen ook de landelijke trend is.

De oorzaak is vermoedelijk een combinatie van factoren.

Sommige deskundigen gaan er van uit dat door een toename van bestrijdingsmiddelen de hoeveelheid insecten is afgenomen en er dus minder voedselaanbod is.

Een andere belangrijke oorzaak is een afname van broedplekken. Bij renovatie gaan vaak broedplekken verloren. Het plaatsen van speciale nestkasten voor gierzwaluwen kan een verdere achteruitgang wellicht tegengaan.

Ook kunnen de omstandigheden in het overwinteringsgebied (Afrika) van invloed zijn. Hierover is nog weinig bekend.